



Sveriges tillträde till Förenta nationernas internationella konvention om bekämpande av finansiering av terrorism

Sammanfattning

I detta betänkande behandlar utskottet regeringens proposition 2001/02:149 om Sveriges tillträde till Förenta nationernas internationella konvention om bekämpande av finansiering av terrorism samt en motion som väckts i ärendet.

I propositionen föreslås att riksdagen skall godkänna konventionen. Som en följd härav föreslås också en ny lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. som tar sikte på terroristbrottslighet.

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag och avslår motionen.

Den nya lagstiftningen föreslås träda i kraft den 1 juli 2002.

I ärendet finns en reservation (mp).

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning.....	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden	4
Reservation.....	6
Lagstiftning (punkt 2).....	6
<u>Bilagor</u>	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	7
Propositionen.....	7
Följdmotion	7
2. Regeringens lagförslag	8
3. Konventionstexter	14

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Godkännande av konventionen

Riksdagen godkänner den i bilaga 3 intagna Förenta nationernas internationella konvention om bekämpande av finansiering av terrorism.

2. Lagstiftning

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. och lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring. Därmed avslår riksdagen motion 2001/02:Ju29.

Reservation 1 (mp)

Stockholm den 14 maj 2002

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Reinfeldt

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Reinfeldt (m), Ingvar Johnsson (s), Märta Johansson (s), Margareta Sandgren (s), Alice Åström (v), Ingemar Vänerlöv (kd), Maud Ekendahl (m), Ann-Marie Fagerström (s), Helena Zakariasén (s), Morgan Johansson (s), Ragnwi Marcelind (kd), Anita Sidén (m), Kia Andreasson (mp), Gunnel Wallin (c), Johan Pehrson (fp), Lennart Bolander (m) och Sven-Erik Sjöstrand (v).

Utskottets överväganden

Regeringen föreslår att Sverige skall tillträda Förenta nationernas (FN) internationella konvention om bekämpande av finansiering av terrorism. Konventionen antogs den 9 december 1999 av FN:s generalförsamling och öppnades för undertecknande den 10 januari 2000. Sverige undertecknade konventionen den 15 oktober 2001, och den trädde i kraft den 10 april 2002. Konventionen har undertecknats av samtliga medlemsstater i EU och har ratificerats av Frankrike, Nederländerna, Storbritannien, Österrike och Spanien.

Konventionen innehåller inte någon definition av begreppet terrorism eller terroristdåd utan anger i stället vilka handlingar som skall utgöra brott i konventionens mening och därmed också vara kriminaliserade i konventionsstaterna. Sådana handlingar är att någon direkt eller indirekt, rättsstridigt och uppsåtligt tillhandahåller eller samlar in tillgångar i syfte att de skall användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas, helt eller delvis, för att utföra vissa närmare angivna brott som faller under och definieras i de fördrag som nämns i en bilaga till konventionen. Varje konventionsstat skall dessutom se till att finansieringsbrott kan beläggas med lämpliga påföljder, varvid hänsyn skall tas till brottens allvarliga beskaffenhet. Vidare innehåller konventionen bestämmelser om bl.a. domsrätt, förverkande, utredning av brott, utlämning och rättsligt samarbete, överförande av frihetsberövade för utredning och förebyggande av brott.

Som regeringen anför i propositionen talar mycket för att terrordåden i USA den 11 september 2001 inte hade kunnat genomföras utan omfattande finansiellt stöd. Särskild uppmärksamhet har därför riktats mot sådana handlingar som kan betraktas som finansiering av terrorism. Åtgärder för att förebygga och bekämpa sådan finansiering har blivit en fråga av särskilt intresse i det internationella samarbetet – förutom inom FN även i Europarådet, EU och den finansiella aktionsgruppen mot penningtvätt (FATF) – och regeringen menar därför att det får anses angeläget att Sverige så snart som möjligt ansluter sig till konventionen.

Utskottet delar denna uppfattning.

Lagändringar krävs för att Sverige skall kunna tillträda konventionen. Detta föreslås ske genom införandet av en ny lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. Genom lagen görs det straffbart att samla in, tillhandahålla eller ta emot pengar eller andra tillgångar i syfte att dessa skall användas eller med vetskap om att de är avsedda att användas för att begå sådana särskilt allvarliga brott som det enligt konventionen skall vara straffbart att finansiera. Försök till sådana handlingar görs också straffbart. Ansvarsbestämmelserna skall dock inte tillämpas om gärningen är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken. Det införs en särskild bestämmelse om utvidgad domsrätt för brott som utom riket begåtts av svensk medborgare eller utlämning som befinner sig här i riket. Tillgångar som har

varit föremål för brott enligt lagen eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall kunna förverkas. De företag som omfattas av lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt åläggs vissa skyldigheter, däribland en gransknings- och uppgiftsskyldighet avseende tillgångar som skäligen kan antas vara föremål för brott enligt den föreslagna lagen. Dessa företag ges möjlighet att föra register över sådana uppgifter som företaget lämnat med stöd av den föreslagna lagen.

I motion Ju29 (mp) yrkas avslag på regeringens förslag till lagstiftning. Motionärerna anser bl.a. att konsekvenserna av den nya lagen inte analyserats tillräckligt, varför bl.a. den enskildes rättssäkerhet kan ifrågasättas.

Utskottet noterar inledningsvis att det inom Justitiedepartementet utarbetats en promemoria om tillträdet till konventionen. Promemorian innehöll förslag till de lagändringar som bör vidtas, och den har varit föremål för remissbehandling. Regeringen har därefter inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslagen, och regeringen har följt Lagrådets förslag till ändringar.

Utarbetandet av lagstiftningen har, som framgår, varit föremål för sedvanlig beredning. Utskottet anser för sin del att propositionen i denna del uppfyller det krav på analys av såväl lagstiftningsbehovet som konsekvenserna därav som bör ställas, och utskottet har inga invändningar mot utformningen av den nya lag regeringen föreslår. Inte heller i övrigt finns anledning till invändningar. Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen bör anta den föreslagna lagen om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. liksom ändringen i lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring och avslå motion Ju29.

Reservation

Lagstiftning (punkt 2)

av Kia Andreasson (mp).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att utskottets förslag under punkt 2 borde ha följande lydelse:
Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. och lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring. Därmed bifaller riksdagen motion 2001/02:Ju29.

Ställningstagande

Enligt min mening måste aktiv och uppsåtlig finansiering av gärningar som kan definieras som terrorism bekämpas. Givetvis måste en rad åtgärder vidtas för att förhindra och beivra terroristdåd samt inte minst för att förhindra uppkomsten av terrorism. Jag ställer mig därför bakom ett svenskt tillträde till den nu behandlade konventionen.

Däremot kan jag inte ställa mig bakom den föreslagna svenska lagen. Det bristfälliga underlaget medför att riksdagen svårligen kan ta ställning till lagen som sådan. Jag efterlyser därför en mer uttömmande analys av lagens konsekvenser för den enskildes rättssäkerhet och för olika organisationers och grupper verksamheter. Olika former av ur ett rättighetsperspektiv legitim verksamhet får under inga omständigheter på ett otillbörligt sätt inskränkas eller motarbetas till följd av de internationella och nationella strävandena att beivra terrorism.

Mot denna bakgrund anser jag alltså att den nu föreslagna lagen inte skall införas. Regeringen bör, efter det att den gjort en djupare analys, återkomma till riksdagen med ett nytt förslag till lagreglering. För att undvika lagkonkurrens och för att uppnå en bättre systematik bör en sådan tas in i brottsbalken i stället för i en särskild lag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

I proposition 2001/02:149 har regeringen (Justitiedepartementet) föreslagit att riksdagen

1. godkänner Förenta nationernas internationella konvention om bekämpande av finansiering av terrorism,
2. antar regeringens förslag till lag om straff för finansiering av särskilt allvarlig brottslighet i vissa fall, m.m. och
3. antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:1006) om valutaväxling och betalningsöverföring.

Följdmotion

2001/02:Ju29 av Kia Andreasson m.fl. (mp):

Riksdagen avslår regeringens lagförslag och tillkännager för regeringen att den bör återkomma med förslag till lagreglering i enlighet med vad som anförs i motionen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

BILAGA 3

Konventionstexter

